

Stručný posudek školitele
na disertační práci JUDr. Petry Venclové nazvané "Role správních
soudů při sjednocování výkladu norem veřejného práva"

Práce byla dokončena v březnu 2012. Má celkem 270 stran (číslování stran není soustavné). Téma práce je aktuální a zajímavé.

Disertační práce je kromě Úvodu (s.5 až 7) a Závěru (s.236 až 242) rozdělena na tři obsáhlé části :

Část první (s.8 až 24) je nadepsána "Jednota právního řádu a právní dualismus". Obsahuje zejména úvahy o rozdílech mezi veřejným právem a soukromým právem a o dvojkolejnosti soudní ochrany proti rozhodnutím správních orgánů z toho vyplývající.

Druhá část (s.25 až 99) nese nepřesný název "Soudní kontrola veřejného práva". Doktorandka se tu zabývá zejm. vznikem a vývojem správního soudnictví, jeho různými modely a podrobně pak vývojem úpravy správního soudnictví na území nynější ČR. Tu i jinde jsou úvahy přespríliš vázány na názory E.Háchy, uveřejněné v roce 1938 ve Slovníku veřejného práva. Postrádám využití některé závažnější odborné literatury, např. příspěvků uveřejněných in Acta Universitatis Carolinae - Iuridica 1993, č.2-3.

Výrazným těžištěm práce je obsáhlá část třetí (s.100 až 235) nazvaná "sjednocování výkladu právní normy veřejného práva". Obsahuje např. úvahy o funkci rozšířeného senátu NSS (§ 16 odst.3, § 17 a 18 SŘS), o Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (§ 22 SŘS), o výkladu právní normy, o analogii ve správním právu a o principu legitimního očekávání.

Na s.243 až 254 je uveden přehled poměrně bohaté odborné literatury (uvádí se tu i několik pramenů zahraničních). Na většinu těchto pramenů poukazuje doktorandka i v poznámkách pod čarou (v práci je celkem 524 poznámek pod čarou, četné z nich poukazují ovšem na soudní judikaturu). Na konci práce je umístěno resumé (abstrakt) v jazyce českém i v jazyce anglickém.

Některé partie práce jsou po stránce formulační méně srozumitelné, celkově však doktorandka prokázala velmi dobrou znalost zkoumané materie; leckteré úvahy doktorandky mají tvůrčí charakter (podrobuje

kritice jak SŘS (např. s.104), tak i judikaturu NSS (např. s.128, 131, 153, 159, 163, 184, 208, 229). Srovnává právní úpravu v ČR s úpravou slovenskou (např.s.183), uvádí četné a výstižné citace z judikatury Ústavního soudu a správních soudů; kromě toho v poznámkách pod čarou uvádí k ilustraci a v rámci argumentace četnou soudní judikaturu, označenou však zpravidla pouze číselnými znaky (aniž by byl uveden obsah rozhodnutí a bez komentáře). V práci reflektuje novelu SŘS (zákon č.303/2011 Sb.), která zasáhla i zkoumanou problematiku.

Poznámky a otázky k textu práce :

- s. 13 : Jaký má účel členění práva na soukromé a veřejné ? Platí stále věta J. Pražáka z roku 1895, že "bližší určení mezi těchto dvou oborů se řídí ohledy prospěšnosti, pokud totiž zákonodárce se domnívá, že úpravou takou či onakou bezpečněji lze dosíci splnění účelu státního" ?
- s.16 : Srov. § 1 odst.2 a 3 nového občanského zákoníku č.89/2012 Sb.
- s. 23: Srov. ust.§ 17 odst.7 písm.b/ a § 96 n. energetického zákona č.458/2000 Sb. (k přesunu působnosti z civilního soudu na správní orgán je třeba souhlasu potenciálních účastníků správního řízení).Je tato úprava v souladu s ústavním pořádkem ?
- s. 17 : Jak se projevuje tzv. privatizace veřejného práva ? Jaký je rozdíl mezi normou veřejného práva a tzv. veřejno-právním předpisem ?
- s. 19 : Vztahují se subjektivní veřejná práva jen vůči státu ? Tzv. právo životního prostředí zahrnuje normy soukromého i veřejného práva. Do veřejného práva se zahrnují i normy upravující postup soudů ve věcech civilních.
- s. 21 : Poněkud jiné znění (než čl. 2 odst.4 Ústavy) má paralelní ustanovení čl. 2 odst.3 Listiny. Rozdíl mezi trestním právem soudním a trestním právem správním není zde označen zcela přesně. Správní právo obsahuje normy materiální, procesní a organizační.
- s. 68, poslední odst. : Výklad § 16 SŘS je neuspořádaný.
- s. 69, druhý odst. : Ve věcech volebních je kasační stížnost nepřípustná (§ 104 odst.1 SŘS). Ve věci nezákonného zásahu je přípustná i obnova řízení (§ 114 SŘS).

- s. 72 : Přípustnost obnovy řízení je výrazně omezena (§ 114 SŘS).
Poslední odst. : nikoliv "kdo byl zkrácen", ale kdo to tvrdí.
- s. 73 : Jaký význam mělo ust. § 6 odst. 2 zákona o NSS z roku 1937, podle něhož měl NSS zrušit v odpor vzaté rozhodnutí nebo opatření pro vadné řízení, jestliže "nebylo dbáno podstatných forem správního řízení" ?
- s. 87 : Vyvlastnění je autoritativní zásah do vlastnického práva ; jak se civilní soud vypořádá se žalobou proti takovému zásahu ?
- s. 97 : Ve věcech rozpuštění politické strany atd. není uplatněn kasační princip.
- s. 102 : Jak jsou krajské soudy vázány dosavadní judikaturou (srov. R 2368/2011 Sb. NSS) ?
- s. 106 : Právo na uvedení odlišného stanoviska mají jen členové některých senátů NSS (§ 55a SŘS).
- s. 107 : Jsou ustanovení Jednacího řádu NSS (§ 21 SŘS) právně závazná, popř. mají stejnou platnost jako SŘS ?
- s. 108 : Jak posuzuje doktorandka úpravu podle § 13 odst. 5 zákona o NSS z roku 1937 (závaznost právní zásady vyslovené NSS pro správní úřady) ?
- s. 109 : "Totožnost právní otázky" je třeba odlišovat od "totožnosti věci" (§ 97 SŘS, § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb.).
Srov. náleží ÚS z 25.10.2011 uveřejněný pod č. 22/2012 Sb. (oprávnění a povinnost ÚS přezkoumat soulad zákona s ústavním pořádkem i poté, co zákon pozbyl platnosti).
- s. 120 : Je ochrana tzv. sousedských práv (§ 127 OZ) vázána na ustanovení veřejnoprávních předpisů ?
- s. 125 : Bylo již zaujato stanovisko plénem NSS (§ 19 odst. 2 SŘS) ?
- s. 126 : Liší se způsob uveřejňování nálezů a usnesení ÚS v úřední sbírce od způsobu takového uveřejňování rozhodnutí správních soudů ve Sbírce rozhodnutí NSS ?
- s. 200 : Ústava (čl. 90) i Listina (čl. 39 a 40) mluví jen o trestných činech (o nichž rozhoduje výlučně soud), nikoli také o správních deliktech (o nichž rozhodují správní orgány).
Srov. ust. § 111 odst. 2 ústavní listiny z roku 1920.

Předložená disertační práce ve svém celku podle mého názoru splňuje požadavky na takové práce kladené.

15.května 2012

doc. JUDr. Vladimír Mikule,
školitel

